

Domov, identita, souznění

Debata k inscenaci *Pozdravuju a líbám vás všeci*

Rešerše

Rešerši jsem se rozhodla rozdělit do několika částí, ve kterých se budu zabývat jednotlivými tématy/otázkami, které jsou zmíněny v brainstormingu a kterými je uvedeno divadelní představení. Zdroje příkládám jako odkazy na webové stránky, pokud by bylo třeba je nějak více konkretizovat, kontaktujte mne prosím.

V prvním bloku bych se ráda zaměřila na otázku národní identity. V rešerši se zaměřuji především na diplomové práce a novinové články, přestože jsem na toto téma našla spoustu knih, bohužel jsem však nenašla čas si je přečíst. Celkově tuto otázku směřuji spíše na Čechy, v tento moment by bylo za mě velmi vhodné dotknout se v debatě otázky rozdělení Československa, jelikož bylo 1.1. třiceti leté výročí. Na toto téma jsem našla několik zajímavých článků, například článek v Deníku N, který se zabývá bohemocentrismem Čechů v souvislosti s rozpadem Československa. Naše národní identita byla ve své podstatě velmi sebevědomá, jelikož máme dojem, že Československo bylo vlastně Česko, jen o trochu větší. Oproti tomu Slováci vnímají rozpad naprosto odlišně, pro ně je to chvíle, kdy se doopravdy stali majiteli svého státu a nebyli utiskováni jiným národem, ať už šlo o pomlčku v názvu či umístění hlavního města.¹ Na otázku, co je to vlastně národ a jeho identita, jsem se rozhodla odpovědět skrze diplomovou práci s lehce zavádějícím názvem *Státní svátky ČR v průběhu školního roku v projektové výuce na 1. stupni ZŠ*, která však obsahuje kapitolu č. 1 - Národ, národní identita a česká národní identita, kde je na 10 stranách vše přehledně vysvětleno. Tuto rešerši zpracovávám ve chvíli, kdy nevím přesné složení hostů, je tedy možné, že se tato část ve výsledku nepoužije, přijde mi však důležité dát otázce národu a jeho identity odborný podklad. Nebudu přepisovat informace z práce, nicméně velmi důležitá mi přijde myšlenka, že národ tvoří minulost a to, jak se naši předkové vztahují k národu, do kterého se formálně narodíme, a to, jak jsme vychováváni.² V tématu jsem se vyznala mnohem lépe poté, co jsem se podívala na některé záznamy řečníku v debatě s názvem » *Obraz versus národní identita: češství, vlastenectví, nacionalismus*, kde na konci stručného popisu příspěvků jednotlivých hostů jsou odkazy pro přehrání jejich promluv.³

V druhém bloku bych se ráda zaměřila na téma emigrace v souvislosti s lokálními konflikty, ať už na vlnu migrantů v roce 2015, nebo na migraci spojenou s válkou na Ukrajině v roce 2022. V této části se nejprve zaměřím na to, jak ovlivnila vztah Čechů k migrantům tzv. uprchlická krize v roce 2016, kdy se nárazově zvedla vlna migrantů z Blízkého Východu téměř 6x oproti roku 2015. Nejprve bych ráda zmínila výzkum CVVM mezi lety 2015 a 2019, který ukazuje zvyšující se neochotu Čechů přijímat uprchlíky v korelaci s nástupem výše zmíněné migrační vlny. Zajímavé mi přijde, že se v datech ohledně ochoty přijímání migrantů v podstatě vůbec neprojevují jakékoliv uzavřené dohody na úrovni EU.⁴ Velmi zajímavý mi taktéž přijde vztah Čechů k ostatním národnostem, který je podle výzkumu agentury STEM z počátku roku 2016 velmi výrazně ovlivněn zahraniční politikou v oblasti přijímání uprchlíků.

¹ <https://denikn.cz/1019947/odkaz-statu-ktery-se-pred-triceti-lety-rozpadal-nam-dava-sanci-zamyslet-se-nad-vlastni-ceskou-sebestrednosti/?ref=list>

² https://is.muni.cz/th/dslrc/Diplomova_prace.doc

³ <http://fresh-eye.cz/obraz-versus-narodni-identita-cesstvi-vlastenectvi-nacionalismus/2016/05/>

⁴ <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/postoj-ceske-verejnosti-k-uprchlikum-v-pruzkumech-verejneho-mineni-cvmm-v-sirsim-kontextu.aspx>

Velmi výrazně se tento jev ukázal ve srovnání oblíbenosti Němců.⁵ Další průzkum, tentokrát od Eurobarometru z roku 2017, ukázal, že mají Češi k migrantům nejvíce nepřátelský vztah z celé EU. Situaci za mě dokresluje i anketa čtenářů Novinky.cz pod článkem.⁶ Toto téma bych zakončila poměrně aktuální epizodou podcastu Checkpoint z roku 2021, kde politoložka z Univerzity v Cambridge odpovídá na otázky, proč Češi kritizují migraci tak hlasitě, přestože se jich do té doby naplno nikdy nedotkla.⁷ Teď bych se ráda zaměřila na vztah Čechů k uprchlíkům z Ukrajiny a jeho proměny v souvislosti s postupem roku 2022. Nejprve bych opět odkázala na statistiku, tentokrát od STEM z konce roku 2022, kde je mimo jiné zahrnut vývoj vztahu Čechů, kde je velmi vidět vývin vztahu během minulého roku.⁸ Dále budu postupovat chronologicky jak se situace oblíbenosti Ukrajinců u Čechů vyvíjela. Podle jednoho z prvních výzkumů o podpoře přijetí uprchlíků z Ukrajiny od agentury STEM na počátku dubna byla většina Čechů pro přijetí a jednorázovou pomoc.⁹ Další průzkum z června od stejné agentury však ukázal trend stále klesající podpory, což v podstatě pokračovalo až do konce roku 2022.¹⁰ Další článek, tentokrát za září podle mě zajímavě reflektuje strach Čechů z migrantů a připravenou kampaň na toto téma.¹¹ Článek z konce listopadu dává do souvislosti strach Čechů z prohlubující se energetické krize a inflace a neochotu nadále pomáhat uprchlíkům z Ukrajiny.¹² Na závěr ještě přidám článek od neziskovky Člověk v tísni, který krásně shrnuje problematiku migrace a přijímání uprchlíků.¹³

⁵ <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-vztah-cechu-k-nekterym-zemim-se-zhorsil-muze-za-to-migracni-krize-338131>

⁶ <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-cesi-maji-k-migrantum-nejnegativnejsi-postoj-z-cele-eu-ukazal-pruzkum-40028048>

⁷ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/cechu-se-migrace-nikdy-naplno-nedotkla-presto-ji-nejvic-kritizujeme-149149>

⁸ <https://www.stem.cz/hodnoceni-vztahu-obcanu-ceske-republiky-k-vybranim-zemim-evropy-a-sveta-behem-valky-na-ukrajine/>

⁹ https://www.denik.cz/z_domova/ukrajina-uprchlici-cesi-cesko-20220419.html

¹⁰ <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/stem-ochota-cechu-pomahat-ukrajincum-klesa/r~f4eb7d26f85311ecbe29ac1f6b220ee8/>

¹¹ <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cesi-dezinformace-google/r~56fdc99635b811eda873ac1f6b220ee8/>

¹² <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/fakta-krize-snuje-podporu-ukrajiny-s-ruskem-ale-sympatizuje-minimum-cechu-220292>

¹³ <https://www.clovekvtsini.cz/migracni-statistiky-4518gp>